Rama IX Art Museum Foundation

อุปมาอุปมัย

Metaphor

อลงกรณ์ หล่อวัฒนา

อุปมาอุปมัย

Metaphor

Alongkorn Lauwatthana

Rama IX Art Museum Foundation

Metaphor 2002

Alongkorn Lauwatthana

Exhibition : Metaphor Solo Exhibition in Bangkok, Thailand

Place : National Gallery, Bangkok, Thailand Tel 0-228-22639

E-mail : tngart @ hotmail.com

: May 4th-30th, 2002

Artist : Alongkorn Lauwatthana

Address : 137/137 Bordinthornraksa 3, Soi 4, Ramintha Road,
Bangkhen, Bangkok, Thailand. 10220
Tel. 0-2945-0697 Mobile. 0-1844-4952
http://www.viengtavern.com/alongkorn

E-mail : alongkorn@viengtavern.com

Catalogue © 2002 Alongkorn Lauwatthana All Rights Reserved

Essay © 2002 Sriwanna Saokong All Rights Reserved

English Translation (Essay) : Michael Crabtree

Designer : Gumsak Atipiboonsin

Edition Limited to 1,000 Copies

ISBN:974-90319-6-2

Printed & Bound in Bangkok, thailand

: By Srisiam Print&pack
473/5 Soi Suthiporn, Prachasongkroh Road,
Dindaeng, Bangkok 10320, Thailand
Tel: (662) 248-4530-9 Fax: (662) 246-6467

Photo by : Pansak Mitsuphar

Rama IX Art Museum Foundation

ศรีวรรณา เสาว์คง

อลงกรณ์ หล่อวัฒนา

ผู้สร้างสรรค์ชีวิตในพุทธปรัชญา สู่ แก่นสุนทรียรสของพุทธิปัญญา

ศูนย์รวมแห่งศรัทธาของผู้คนคือวัดวาอารามเก่าแก่ ซึ่งมีความสำคัญอยู่มากมายในตัวเมือง อลงกรณ์ จึงได้สั่งสมประสบการณ์ของศิลปะไทยจากอดีต ประเพณีวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ทางศาสนามาอย่างเปี่ยมศรัทธา

เมื่อกลุ่ม "ศิลปไทย' ๒๓" รวมตัวกันขึ้นเป็นครั้งแรกในปี 2523 โดยเฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ จิตรกรผู้มีชื่อเสียง เป็นผู้นำการเผยแพร่ผลงานซึ่งมีแนวความคิดร่วมกันต่อสาธารณชนนั้น วงการศิลปะถูกกระตุ้นให้มีสีสันขึ้นมาทันที เป็นการส่งสัญญาณให้เห็นว่า ศิลปะแบบไทยประเพณีมิใช่เป็นสิ่งที่แตะต้องไม่ได้ในแนวทางศิลปร่วมสมัย ศิลปินกลุ่มนี้เชื่อเช่นนั้น พวกเขาร่วมอุดมการณ์ทำงานศิลปะแบบไทยประเพณี โดยมิได้คัดลอกศิลปะจากอดีต กรองแนวคิดฝันจากความรู้สึก อารมณ์ของความเป็นไทย ผ่านการสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ พร้อมกับค้นหาลักษณะส่วนตน จากเอกลักษณ์วัฒนธรรมของชาติ ความเคลื่อนไหวของศิลปะแบบไทยประเพณี ถูกสื่อสารด้วยภาษาใหม่ของจิตรกรหัวก้าวหน้า อย่างน่าภาคภูมิ ประชาชนยอมรับและชื่นชม อลงกรณ์ หล่อวัฒนา เป็นหนึ่งในจำนวนนั้น ผลงานของเขายึดเอาความเชื่อความศรัทธาในศาสนาเป็นแกนความคิดในระยะแรก แล้วคลี่คลายพัฒนาไปสู่สิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ ที่ได้รับจากประสบการณ์หลากหลาย ทุ่มเทตนเองให้กับการทำงานศิลปะ อย่างต่อเนื่อง มาตลอดระยะเวลายาวนานกว่า 20 ปี

ก้าวย่างแห่งการเรียนรู้

อลงกรณ์ หล่อวัฒนา ใช้ชีวิตวัยเยาว์ที่จังหวัดน่าน ท้องถิ่นซึ่งมีภูมิประเทศสวยงามเนินเขาล้อมรอบเป็นเมืองที่มิใช่แหล่งท่องเที่ยว ศูนย์รวมแห่งศรัทธาของผู้คนคือวัดวาอาราม เก่าแก่ซึ่งมีความสำคัญอยู่มาก มายในตัวเมือง อลงกรณ์ จึงได้สั่งสมประสบการณ์ของศิลปะไทยจากอดีต ประเพณีวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมทาง ศาสนามาอย่างเปี่ยมศรัทธา

เขาเล่าว่า มารดาปลูกฝังให้ใส่บาตรทำบุญเป็นกิจวัตร มักจะไปที่วัดบุญยืน เขาชอบเข้าไปเห็น บานประตูแกะสลักไม้ และจิตรกรรมฝาผนังนาน ๆ ด้วยความคุ้นเคยเพลิดเพลินจนเกิดความฝังใจในสุนทรียรสของศิลปไทย ประกอบกับครูสอนศิลปะ ชื่อประสงค์ รสจรรยา นำภาพจิตรกรรมไทยมาประกอบการสอนนักเรียน เมื่อเห็นภาพเทวดา พระ นาง เขียนด้วยพู่กันเส้นเล็กละเอียดบนกระดาษดำเขาก็ยิ่งเห็นว่ามีความงดงามน่าพิศวง ช่วงเรียนมัธยมต้น เขาชอบทั้งการเขียนรูปและงานกิจกรรม

ก้าวย่างแรกที่อลงกรณ์ปูพื้นสู่เส้นทางศิลปะ คือ การเข้าศึกษาศิลปะในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ที่แผนกวิชาศิลปกรรม วิทยาเขตภาคพายัพ ตามคำแนะนำของครูสอนศิลปะ ที่สถาบันแห่งนี้ เขาเรียนรู้ เสาะแสวงและทดลองวิชาการศิลปะด้วยความสนุกกระตือรือล้น ฝึกฝนทักษะได้อย่างดีทุกวิชา โดยเฉพาะการทำงานส่งอาจารย์ในวิชาองค์ประกอบศิลปะในชั้นปีที่ 3 เป็นงานสรุปขนาดใหญ่ เขาเลือกเสนอในแนวศิลปแบบไทยประเพณีที่ตนเองชอบ ใช้เวลาคิดและลงมือทำเป็นเวลานาน ภาพชื่อ **"มรรคมีองค์ 8"** ของเขาแทนค่าการ เกิด แก่ เจ็บ ตาย มีภาพบัวสี่เหล่าเป็นองค์ประกอบ ผลงานชิ้นนี้มีการประสานที่ดีด้านรูปทรง แสดงสัญลักษณ์และนัยยะของศาสนา สีสันงดงามเป็นเอกภาพ อย่างน่าประทับใจ ที่ประชุมของอาจารย์ผู้สอน ลงมติให้ได้คะแนนเต็มร้อย ความมุ่งมั่นด้วยใจรักการศึกษาลวดลายศิลปะไทยตามแบบประเพณี ทำให้เขามีส่วนช่วยเขียนลวดลายไทย โดยการร่างลายเส้นบนต้นแบบ สำหรับบานประตูวิหารด้านหน้าวัด

"มรรคมีองค์ 8"

พระสิงห์วรวิหาร เชียงใหม่ ซึ่งสร้างขึ้นใหม่ในปี 2527 โดยพระคุณเจ้าคณะจังหวัด เป็นผู้มอบหมายให้ อาจารย์ สุรสิทธิ์ เสาว์คง และผู้ร่วมงาน ออกแบบทั้ง ลวดลายบานประตู และหน้าต่าง

ผลงานของเด็กหนุ่มใบหน้าแจ่มใสยิ้มแย้มอยู่เป็นนิจผู้นี้ ได้สร้างความตื่นตะลึงให้กับวงการศิลปะเป็นครั้งแรก เมื่อภาพ **"มรรคมีองค์ 8"** ฝีมือนักศึกษาศิลปะ ระดับท้องถิ่นของเขา ได้รับรางวัลที่ 3 เหรียญทองแดง ในการประกวดจิตรกรรมฝาหลาง ประเภทศิลปไทยประเพณีประจำปี 2528

อลงกรณ์ สอบเข้าเรียนต่อ คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ได้ บิดาของเขาเสียชีวิตลงในปีเดียวกัน ทำให้เรียนศิลปะพร้อมกับทำงานส่งเสียตัวเองไปด้วย เป็นช่วงที่เขามุมานะเรียนอย่างจริงจัง ในมหาวิทยาลัยศิลปากร

วัดพุทธประทีป เสาะแสวงหาประสบการณ์ต่างแดน

อลงกรณ์ ถือว่าจุดเปลี่ยนของชีวิต เกิดขึ้นเมื่อปี 2530 เขาเป็นนักศึกษาคนเดียวในรุ่นที่ได้รับคัดเลือกให้เดินทางไปเขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดพุทธประทีป มหานครลอนดอน โดยมีอาจารย์สุรสิทธิ์ เสาว์คง เป็นผู้แนะนำแก่ เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ จำนวนจิตรกรทั้งหมดมี 8 คน ล้วนเป็นนักศึกษาคณะจิตรกรรมฯ รุ่นพี่ของเขา รวมทั้ง ธงชัย ศรีสุขประเสริฐ จิตรกรที่มีชื่อเสียงอีกคนหนึ่งในปัจจุบัน

ที่ประเทศอังกฤษ เขาได้ไปเที่ยวชมพิพิธภัณฑ์ศิลปะที่มีชื่อเสียงของโลก งานศิลปะชั้นเยี่ยมของศิลปินชั้นครูที่เคยพบเห็นจากในหนังสือและงานศิลปะร่วมสมัยของสากล ทำให้เกิดการเปรียบเทียบ และภาคภูมิใจในศิลปะไทยมากขึ้น เป็นสิ่งยืนยันแก่ตัวเองว่าต้องกลับมาพัฒนางานสร้างสรรค์ผลงานของตน

จากการเขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังครั้งนั้น ทำให้เกิดความปีติ สุขใจ ที่ได้ทำตามความใฝ่ฝันมาตั้งแต่วัยเยาว์ ทั้งยังเป็นแรงบันดาลใจให้สืบทอดความคิดแนวศิลปะไทยต่อไป

ในช่วงที่เป็นนักศึกษา นอกจากอลงกรณ์จะเข้าร่วมแสดงงานกับกลุ่ม **"ศิลปไทย'๒๓"** แล้ว เขายังร่วมแสดงงานกับกลุ่มเพื่อนในชั้นเรียนเดียวกันในชื่อ **"กลุ่มไทย"** กลุ่ม **"โคบอลท์บลู"** ฯลฯ ซึ่งแสดงให้เห็นถึง ความเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลาในการทำงานศิลปะ

ปี 2533 ต่อมา ได้รับทุนโจก้า (SCHOLARSHIP IN THE FRIEND

อลงกรณ์ ถือว่าจุดเปลี่ยนของชีวิต เกิดขึ้นเมื่อปี 2530 เขาเป็นนักศึกษาที่ได้รับคัดเลือกให้เดินทางไปเขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดพุทธประทีป มหานครลอนดอน

Rama IX Art Museum Foundation

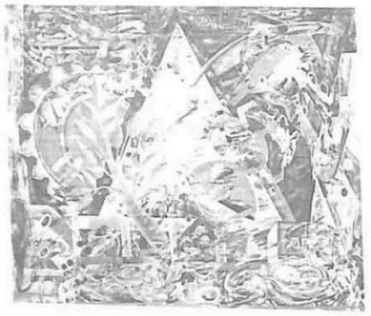

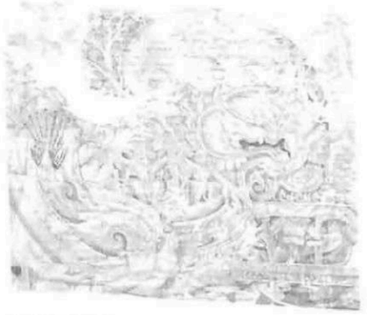

" ดิน น้ำ ลม ไฟ "

SHIP PROGRAMME) โครงการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม สำหรับศตวรรษที่ 21 ให้เดินทางไปร่วมทำกิจกรรมด้านศิลปะกับนักศึกษาญี่ปุ่น ที่นครโตเกียว และที่ภูเขาฟูจิยามา

เจ้าหน้าที่ขององค์กร พยายามนำเสนอวัฒนธรรมของตน โน้มน้าวให้ทางกลุ่มชื่นชมและคล้อยตามความเป็นชาติอันยิ่งใหญ่ของญี่ปุ่น อลงกรณ์ มีโอกาสเข้าชมพิพิธภัณฑ์ชั้นเยี่ยมต่างๆ มีพิพิธภัณฑ์ฟูกูโอกะ เป็นอาทิ

ในทางตรงกันข้าม การได้สัมผัสกับประสบการณ์ต่างแดนทุกครั้ง จะตอกย้ำความคิดเดิม ให้สะท้อนกลับมาตระหนักในคุณค่าของศิลปะไทยอย่างลึกซึ้งมากขึ้น เป็นแรงกระตุ้นอันสำคัญทวีคูณ

ปี 2535 อลงกรณ์ เป็นผู้ช่วย ปัญญา วิจินธนสาร ทำงานจิตรกรรมขนาดใหญ่สำหรับติดตั้ง ณ งานแสดงสินค้า WORLD EXPO'92 เมืองเซวิย่า ประเทศเสปน ถือว่าเป็นประสบการณ์การทำงานอีกรูปแบบหนึ่ง

ค้นคว้าสาระในพุทธศาสนา

วัย 28 ปี อลงกรณ์เริ่มมีชื่อเสียงประชาชนให้การยอมรับผลงานแต่ตัวเขาเองกำลังสับสน ว่าจะไปทำงานศิลปะที่ญี่ปุ่นหรือแต่งงาน พอดีมีเพื่อนชวนไปทำงานจิตรกรรมฝาผนังที่วัดเขาบ้านกลางจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ในที่สุด เขารับออกแบบและเขียนภาพจิตรกรรมเกือบทั้งหมด เขาเขียนแบบสกุลช่างเพชรบุรี ทำให้เกิดความตรึงใจในลักษณะเก่าแก่ของสกุลช่างคลาสสิคอันทรงคุณค่า

เขาฝึกเรียนกรรมฐานกับพระสงฆ์ที่วัดนี้ ใจหนึ่งอยากบวช แต่พระท่านสอนว่า เขาเดินทางมาไกลแล้ว ไม่จำเป็นต้องเป็นพระ ก็สามารถนำศิลปะมาทำประโยชน์ให้แก่พุทธศาสนาได้ด้วยตัวของเราเอง

อลงกรณ์รักษาศีล 8 ในช่วงนั้น เขาต่อสู้กับความคิดอันสับสนของตนเอง ยอมรับว่าเขารู้สึกเศร้าเหมือนอยากฆ่าตัวตาย อย่างน้อย 2 - 3 ครั้ง เพราะเห็นชีวิตมนุษย์เป็นทุกข์ อยากหนีทุกข์ แต่ในที่สุดสติก็เกิด ทำให้ระงับใจได้ ประสบการณ์ส่วนนี้ สร้างแรงผลักดันให้เขาเขียนภาพ **"ธาตุ 4 ดิน น้ำ ลม ไฟ"**

ปี 2535 - 2537 อลงกรณ์ทุ่มเทให้กับการทำงานเชิงสัญลักษณ์มากขึ้น มีการใช้ธรรมชาตินาแทนค่า เพื่อเสริมระหว่างวัตถุกับจิต ย้อนกลับมาทำ เรื่อง เกิด แก่ เจ็บ ตาย อีก

ภาพ "รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ"

แทนค่าด้วยต้นไม้ เป็นสัญลักษณ์ หมายถึง พุทธะ ได้รับความบันดาลใจ จากรูปจำหลักหินของท่านพุทธทาส ที่จำลองมาจากอินเดีย หลังพุทธกาล 500 ปี ซึ่งมิได้ทำรูปสักการจำลองภาพพระพุทธเจ้า แต่กลับสื่อนัยยะด้วยต้นไม้ หรือธรรมจักร แสดงถึงพุทธิปัญญาลึกล้ำของคนในอดีตกาล เน้นเรื่องสัญลักษณ์ให้ตีความ

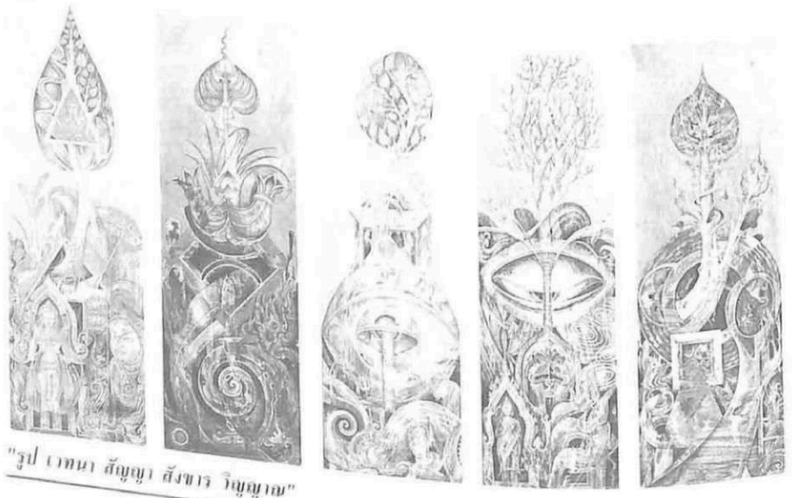

"รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ"

เขาเริ่มค้นหาเทคนิควิธีการใช้สีอะคริลิคพัฒนาด้วยการสร้างพื้นผิวที่พื้นหลัง (BACK GROUND) ก่อน พอใจกับการทดลองเช่นนี้ เพราะถือว่าเป็นการช่วยระบายความฝันของเขา ครั้นแล้วจึงเน้นให้เกิดรูปทรงขึ้น (FORMS) ลงน้ำหนักเทา ซึ่งหมายถึง น้ำหนักกลางก่อน ต่อมาค่อยเติมน้ำหนักอ่อน หรือ สว่าง ส่วนน้ำหนักเข้มจะเป็นการเจาะทีหลังสุด

จึงเป็นการผสมผสาน ระหว่าง 2 มิติ และ 3 มิติ เข้าด้วยกันอย่างอิสระ วิธีการทำจากพื้นหลังของภาพ เช่นนี้ มีผลในการสร้างบรรยากาศ ให้แก่งานจิตรกรรมของเขา ซึ่งสร้างสรรค์ขึ้นด้วยสุนทรียารมณ์ส่วนตน

เขาค้นคว้าสัญลักษณ์ต่าง ๆ ทางพุทธศาสนาเพิ่มขึ้น ผลงานในระยะนี้ จึงถ่ายทอดออกมาอย่างสนุกในความคิด พลิกแพลงรูปทรง รายละเอียดของพื้นผิว เห็นได้จากผลงานขนาดใหญ่ 75 x 1.58 ม. สืบเนื่องในชุด "เกิด แก่ เจ็บ ตาย" หรือ ผลงาน "ผลุบ ๆ โผล่ ๆ ลับ ๆ ล่อ ๆ" มีสัญลักษณ์และความหมายมากมาย

อลงกรณ์กล่าวว่า เขาพอใจที่ความสำเร็จของผลงานชุดนี้ ย้อนกลับมาสอนธรรมะให้กับตัวจิตรกรเอง ต้นปี 2539 จึงเป็นระยะเวลาที่หลงใหล เพริดเตลิดไปกับการทดลองความคิด ใช้ต้นไม้เป็นตัวแทนของคน เขาทำสมุดภาพร่าง 4 เล่ม บรรจุภาพร่างจำนวน 200-300 ชิ้น

เขาแปลความหมายว่า ต้นไม้ หมายถึงคนที่อาศัยในสิ่งแวดล้อม เช่น หมู่บ้าน ครอบครัว ฯลฯ ต้นไม้แต่ละรูปทรง จะมีโครงสีและรายละเอียด ไม่เหมือนกันในสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน มีปัจเจกภาพของตน แต่สามารถอยู่รวมกันได้ในประเทศ

จากภาพร่าง เขาทำงานจิตรกรรมชุด **"ต้นไม้"** แสดงนิทรรศการร่วมกับเพื่อนศิลปินอีก 8 คน ที่หอศิลปแห่งชาติ ในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวครองราชย์ครบ 50 ปี

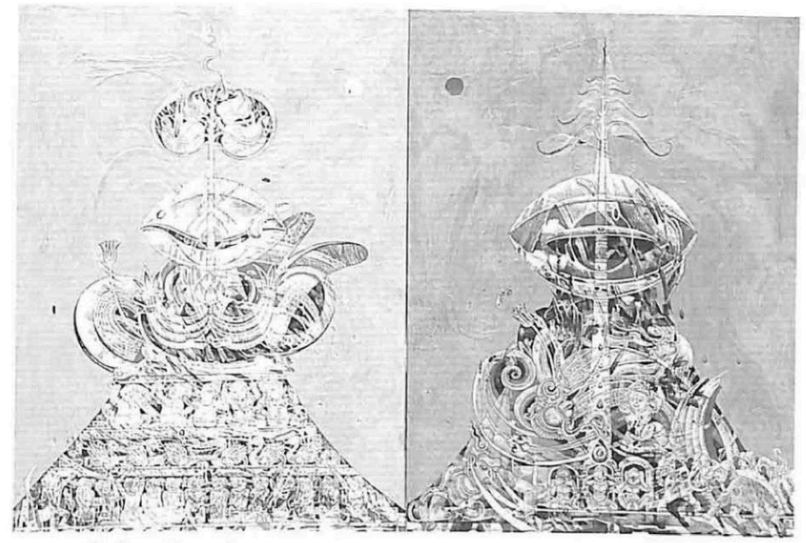

"ผลุบ ๆ โผล่ ๆ ลับ ๆ ล่อ ๆ"

บันทึกจากอินเดีย แหล่งพัฒนาพลังปัญญา 2539-2541

อลงกรณ์ได้เก็บเกี่ยวประสบการณ์สำคัญที่ตราตรึงใจ และให้อิทธิพลต่อความคิดของเขาอย่างใหญ่หลวง จากการเดินทางไปศึกษาต่อระดับปริญญาโท ที่มหาวิทยาลัยสันตินิเกตัน ประเทศอินเดีย โดยการแนะนำของเพื่อนศิลปิน

เขาพอใจที่ความสำเร็จของผลงานชุดนี้ ย้อนกลับมาสอนธรรมะให้กับตัวจิตรกรเอง

"ต้นไม้"

Rama IX Art Museum Foundation

ธวัชชัย สมคง เป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงทางด้านปรัชญา และศิลปะ สร้างอุดมคติให้ผู้ที่เข้ามาเรียน สามารถพึ่งพาตนเองได้ ด้วยการเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นอยู่จริง ในธรรมชาติ

ในการตัดสินให้นักศึกษาสำเร็จปริญญาโทได้ คณาจารย์ต้องพิจารณาการทำงานทั้งหมดว่า สามารถพัฒนาแนวทางของตนเองได้ดีขึ้นเพียงไร สอนให้นักศึกษาคิด และตัดสินใจเป็น แก้ปัญหาเองได้ โดยไม่ต้องมีอาจารย์แนะนำตลอดเวลา ดังนั้น หลังจากจบการศึกษาแล้ว 90% ของนักศึกษา จากมหาวิทยาลัยแห่งนี้ จะยังคงทำงานศิลปะอยู่อย่างต่อเนื่อง

"คุรุบาลีถึงสันตินิเกตัน"

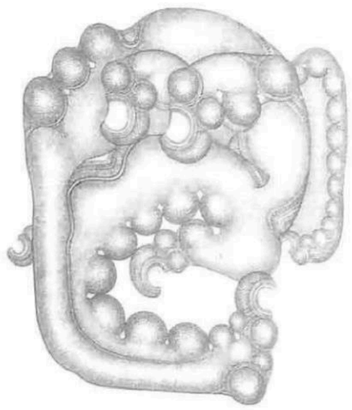

"พระพิฆเนศวร"

อลงกรณ์ พบว่า ผู้คนต่างชาติต่างศาสนาเดินทางมาเรียนศิลปะกันที่นี่มากหน้าหลายตา ศิลปินอินเดีย ร่วมคิดตามรูปแบบใหม่ ๆ ของศิลปร่วมสมัยสากลทุกย่างก้าว ไม่ว่าจะเป็น BODY ART, INSTALLATION, PERFORMANCE ฯลฯ แต่พวกเขายังภาคภูมิในลักษณะเชื้อชาติดำรงความเป็นตัวเองอย่างมั่นคง

เขาทำงานศิลปะที่อินเดียได้ถึง 3 ชุด ซึ่งเต็มไปด้วยความหมาย ความคิดฝันของคนหนุ่มผู้เปิดใจและสมองรับรู้ประสบการณ์ใหม่ ๆ

ชุดที่ 1 **"คุรุบาลีถึงสันตินิเกตัน"** เขียนสีอะคริลิค บนกระดาษทำด้วยมือ ใช้สัญลักษณ์ของมือและเท้าแทนค่าคน (ร่างกาย) หรือขันธ์ 5 และดวงตาแทนค่าชีวิต จิตวิญญาณ งานชุดนี้แสดงออกเหมือนการจดบันทึกเขียนภาพสภาวะที่เขารู้สึกกับผู้คน สิ่งแวดล้อม อารมณ์ ระบายความคิดแต่ละวัน ผู้คนแปลกหน้าที่ได้พบ และรู้จักในเวลานั้น สร้างความทรงจำทั้งอารมณ์ชั่ววูบ และเพ้อฝัน ฉะนั้นผลงานบางชิ้น จึงเป็นสัญลักษณ์ บางชิ้นจะเป็นการแสดงพลังอารมณ์

ชุดที่ 2 **"พระพิฆเนศวร"** เขียนสีอะคริลิค บนเฟรม จำนวน 7-8 ชิ้น เป็นผลงานที่แสดงสัญลักษณ์ของเทพเจ้าแห่งศิลปะ ปัญญา เงินตรา และการเดินทาง

ชุดที่ 3 **"พระพิฆเนศวร"** เขียนสีอะคริลิคและหมึก เป็นภาพขาว-ดำ เกิดความบันดาลใจที่เห็นเพื่อนนักศึกษา นำกระดาษหนังสือพิมพ์มาเขียนรูป สาเหตุจากความขาดแคลน แต่ยังมีวิริยะอุตสาหะสูง เพราะที่สันตินิเกตัน อาจารย์จะยอมรับผลงานที่ทำจากวัสดุทุกชนิด ไม่ว่าขนาดเล็กใหญ่ย่อมมีคุณค่าเท่ากัน อาจารย์จะส่งเสริมให้นักศึกษาทำงานในสิ่งที่ตนเองชอบ

อลงกรณ์ จึงคิดทดลองทำงาน ขาว-ดำ จนรู้สึกเป็นที่พอใจ อิ่มใจที่ได้ลงมือทำงานตามความต้องการของตนเอง ได้ผลงานจำนวนมาก 1 ชุด พร้อมกับสมุดภาพร่าง

แม้ผลงานทั้ง 3 ชุด จากอินเดียของอลงกรณ์ จะมิได้แสดงผลสำเร็จซึ่งโดดเด่นหรือลุ่มลึก แต่ก็เป็นงานสร้างสรรค์ ที่แสดงถึงการทดลองถ่ายทอดสิ่งที่ศิลปินได้พบเห็น ความรอบรู้ใหม่ ๆ ความพิศวงสงสัย น่าค้นหาจากสภาวะแวดล้อม ความลึกลับซ่อนเร้นในวัฒนธรรมต่างแดน ภาพสัญลักษณ์อันมีรูปทรงแปลกตา พิสดาร พราวระยิบด้วยลวดลายเส้น และสีสันสนุกสนาน สดใส เร้าใจ มีความสดของอารมณ์อย่างน่าประหลาดใจ

ที่นี่เป็นแหล่งพัฒนาพลังปัญญา ของศิลปินต่างถิ่นเช่นเขา แสวงการเรียนรู้ถึงรากเหง้าของศาสนาพุทธ ต้นกำเนิดของลัทธิต่าง ๆ ความเชื่อหลากหลายคละเคล้าอยู่ในวิถีวัฒนธรรมอินเดีย

ที่สำคัญคือ การได้เข้าใจความลึกซึ้งในบริบทของ เชื้อชาติ เอกลักษณ์ ในศาสนาวัฒนธรรม ที่มีผลต่อธรรมชาติตัวตนของแต่ละชาติ ความแปลกแยกในเอกลักษณ์และบุคคล เพื่อที่จะได้มองย้อนกลับมาเรียนรู้ตนเองได้ชัดเจนขึ้น

ปี 2542 ความสนใจเรื่องโหราศาสตร์ของอลงกรณ์ ถูกนำมาสร้างสรรค์ศิลปะในแนวคิด ชุด **"ไพ่ยิปซี"** และชุด **"เซียมซี"** ในรูปแบบศิลปะจัดวาง (INSTALLATION) ซึ่งให้ผู้ชมมีส่วนร่วมในกิจกรรมศิลปะ อาศัยหลักการพยากรณ์ของโหราศาสตร์ ประกอบด้วยชิ้นงาน 30 ชิ้น (ใช้เวลาทำ 1 เดือน) เทคนิคและการจัดวางรูปทรงในงานจิตรกรรม ใช้ไพ่ยิปซี 4 ใบ โดยนัยยะนี้ได้

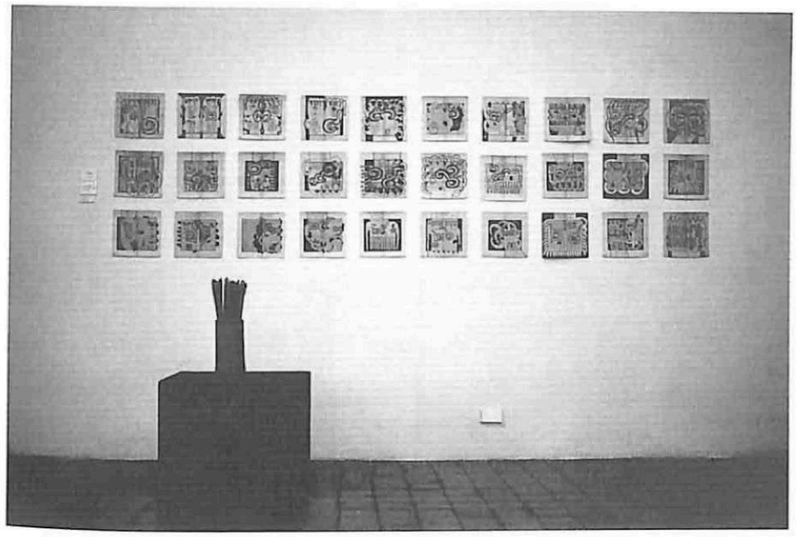

"เซียมซี"

เป็นสะพานเชื่อมโยงไปสู่ผลงานในชิ้นต่อมา

แดดกล้า และแรงพายุฝน หล่อเลี้ยงความเติบโตงอกงาม ให้ชีวิตหลากหลายในธรรมชาติฉันใด ประสบการณ์ที่ถูกเคี่ยวกรำในภาคส่วนอันเหมาะสม จนตกผลึก ก็ปนปรุงอรุณเบิกฟ้าของผลงานชุดใหม่อันงดงาม ชื่อ "เกิด แก่ เจ็บ ตาย" ของอลงกรณ์ ดังนั้น เวลากับชีวิต (TIME AND BEING) เป็นชื่อนิทรรศการศิลปะร่วมสมัยที่เกิดจากความร่วมมือ ระหว่างศิลปินภาคเหนือ 9 คน กับศิลปินชาวญี่ปุ่น 26 คน ในปี 2543 ณ หอศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ อลงกรณ์ได้นำผลงานชุดนี้เข้าร่วมแสดงด้วย

เกิด แก่ เจ็บ ตาย 2543

เป็นผลงานจิตรกรรมที่เกิดจากการตีความใหม่จากคติเดิมของพุทธศาสนา แสดงออกมาในลักษณะของภาพ 2 มิติ ประกอบด้วยลายเส้นตามคตินิยมของศิลปะแนวประเพณีไทยใหม่ ผสมผสานกับการสร้างมิติของพื้นหลัง ให้มีพื้นผิวเป็นรูปทรงเล็ก ๆ ของสี กระจัดกระจาย คล้ายรูปทรงของดอกไม้ ใบไม้ ปลิวร่วงหล่น เป็นจังหวะ ยังผลให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกเชิงกวี แลดูมีความเคลื่อนไหว การแปรเปลี่ยนของเวลา ซึ่งแสดงถึงความไม่จีรังยั่งยืนของสังขารและชีวิตทั้งวิถีชีวิตส่วนรวมและปัจเจกบุคคล โดยไม่มีมนุษย์คนใดสามารถหยุดยั้งได้

วิถีส่วนรวม คือความไม่เที่ยงแท้ของสังขาร ที่เวียนว่ายอยู่ด้วยแรงของปฏิจจสมุปบาท

ส่วนวิถีของปัจเจกชน คือ บุพกรรมของแต่ละชีวิต และกรรมใหม่ที่ปรุงแต่งชีวิตในชาติปัจจุบัน

องค์รวมของความคิดรอบยอด คือ องค์ประกอบ 4 ภาพ ศิลปินสร้างวรรณะของสีแตกต่างกันตามลำดับความหมายแห่งวาระของชีวิต

ภาพแรกคือการเกิด เจือด้วยสีสะอาดสว่าง วรรณะสีอุ่น นุ่มนวล และเต็มไปด้วยความหวัง ภาพต่อ ๆ ไปเริ่มมีสีวรรณะเย็นเข้ามาผสม ตามพฤติกรรมในสังคมของชีวิตที่ทุกคนต้องประสบ ค่าของสีในภาพจึงแปรไปเป็นสีหม่น เพิ่มความเข้มของน้ำหนัก จนกระทั่งภาพสุดท้าย คือ ความตาย ซึ่งมีสีดำครอบงำไปทั่วภาพในที่สุด

เป็นการวิพากย์สังคม ด้วยตัวละคร พระนาง ตามแบบภาพลายเส้นของไทย แสดงการดำเนินเรื่องราว มีลีลางดงาม เร้าอารมณ์อย่างละคร (DRAMATICS) รูปทรงของตัวละครวางอยู่ในมิติแรกของภาพ ต่างทำหน้าที่เล่าเรื่องให้ความรู้สึกเสมือนชีวิตดำเนินอยู่ท่ามกลางสายลมแห่งกรรม พัดพาไปในเวลา และทิศทางที่ไม่อาจบังคับ หรือกำหนดให้เที่ยงตรง

วิถีชีวิตที่แสดงไว้ในภาพ ล้วนหลากหลายปรวนแปร อลวนด้วยกิเลสตัณหา ประกอบด้วยอารมณ์ต่าง ๆ ของมนุษย์ ความรัก โลก

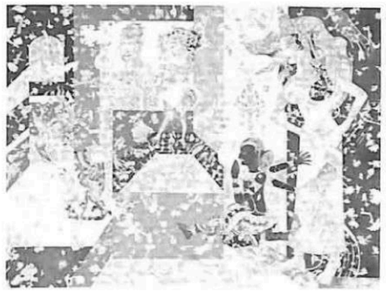

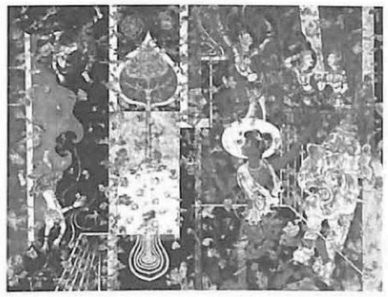

"เกิด แก่ เจ็บ ตาย"

Rama IX Art Museum Foundation

สีทองปลั่ง สาดประกาย มลังเมลือง ขับเน้นสีแดง ขาว น้ำตาล ให้ดูสด สะพรั่งละลานตา เกิดจังหวะลีลา ส่งสำเนียงอึงอล ประดุจการขับลำนำคีตกาล รจนาร้อยคำสัมผัสของมหากาพย์

" เกิด แก่ เจ็บ ตาย "

ทะเยอทะยาน ไขว่คว้า วัยและเวลาเดินทางไปสู่ความสิ้นสุดอันโศกสลดรันทดใจ คือความตาย

ศิลปินแก้ปัญหาองค์ประกอบของศิลปแนวประเพณีไทยใหม่ ด้วยวิธีเฉพาะตัวอย่างอิสระ เช่นการวางสีน้ำหนักเข้มเป็นระนาบพื้นหลัง เพื่อเน้นตัวภาพทำให้มีสุนทรียภาพอันสดปลุกให้เราตื่นตา น่าพิศวง เขาผสมผสานทัศนธาตุ ให้เกิดผลลัพธ์ทางศิลปะอย่างงดงามตระการตา

อลงกรณ์ ได้ค้นพบทางออกจากรูปแบบเดิม ๆ ของศิลปะไทย ด้วยวิธีนำเสนอใหม่ และพร้อมกันนั้นก็พัฒนาศิลปะของตนเองไปสู่อีกระดับหนึ่ง นี่คือนวัตกรรมใหม่อันสำคัญของเขา ซึ่งแสดงบทบาท เชื่อมโยง คลี่คลายมาสู่ผลงาน **"อุปมาอุปมัย"** ในปี 2545

อุปมาอุปมัย 2545

ผลงานในช่วงหลังของอลงกรณ์ นำเอาบริบทของชีวิต เช่น ความรัก ครอบครัว การเมือง ข่าวสาร และสื่อต่าง ๆ ซึ่งก่อผลกระทบกับสภาวะแต่ละช่วงกาลเวลา มาผสานกับความเชื่อเรื่องพุทธศาสนา ซึ่งเต็มไปด้วยนัยยะต่าง ๆ อุปมาอุปมัย เปรียบเทียบความดี-ความชั่ว กรรมเก่า-กรรมใหม่ การกลับชาติมาเกิด

ทุกคนที่เคยชมภาพเทพชุมนุม ของศิลปะไทยสมัยอยุธยา หรือต้นรัตนโกสินทร์ จะต้องรู้สึกตื่นตะลึงในความอลังการ แรงพลังแห่งความเป็นทิพย์ภาวะ ทำให้เราค้อมคารวะทั้งกายและใจ ต่อการส่งประกายแห่งจิตวิญญาณอมตะ ย่อมอดมิได้ที่เกิดความรู้สึกประหวัดถึงงานจิตรกรรมโบราณอันละมุนละไมนั้นอีกครั้งหนึ่ง หากได้ชมจิตรกรรมชุด **"อุปมาอุปมัย"** ในบรรยากาศและรูปแบบที่อลงกรณ์จัดวาง ณ ห้องแสดงนิทรรศการ หอศิลปแห่งชาติ มีภาพจิตรกรรมเทพชุมนุมบนผนังซ้าย-ขวา ข้างละ 30 องค์ แต่ละภาพมีขนาด 80x100 ซม. ภาพเรียงติดต่อกันยาว 8.00 เมตร บนผนังแต่ละด้าน

ภาพเทพชุมนุมทั้งสองด้านตรงกันข้าม นำสายตาผู้ชมพุ่งไปสู่จุดหมายหลักอันยิ่งใหญ่ที่ผนังด้านในสุด นั่นคือภาพต้นโพธิ์ ขนาด 2.35 x 4.50 เมตร รวม 2 ภาพเต็มผนัง เป็นตัวแทนถึงจุดศูนย์รวมแห่งแรงศรัทธาทางศาสนาที่ศิลปินดื่มด่ำด้วยจิตวิญญาณของเขา และสื่อสารออกมาเพื่อให้ผู้เสพศิลปะรับรู้

สีทองปลั่ง สาดประกายมลังเมลือง ขับเน้นสีแดง ขาว น้ำตาล ให้ดูสด สะพรั่งละลานตา เกิดจังหวะลีลา ส่งสำเนียงอึงอล ประดุจการขับลำนำคีตกาล รจนาร้อยคำสัมผัสของมหากาพย์ มิใช่ภาพเทวดาเยี่ยงอดีตกาล

"ต้นโพธิ์"

Rama IX Art Museum Foundation

" เทวดา "

ที่กอปรด้วยทิพยภาวะดอก แต่เป็นการตีความใหม่ของศิลปิน ผสมผสานระหว่างสภาพชีวิตของมนุษย์กับผู้เป็นอมตะ ภาพของคนและเทวดา ต้องต่อสู้ดิ้นรน หากไม่เข้าถึงสภาวธรรมที่มีอยู่ในธรรมชาติ

มหากาพย์แห่งชีวิต ถูกร้อยกรองผ่านกลวิธีขององค์ประกอบจากทัศนธาตุ อย่างยิ่งใหญ่งดงาม จากประสบการณ์ที่เคี่ยวกรำจนตกผลึกของศิลปินหนุ่ม ตีความจากความเป็นอนันตภาวะของปรัชญา หลอมละลายรูปธรรมและนามธรรมให้มีความสมดุลกัน

เป็นที่รู้กันว่า ชีวิตซึ่งดำรงอยู่ ย่อมตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของโลกานุวัตรอย่างหลีกเลี่ยงภววิสัยเสียมิได้แต่การเลือกวิถีทางของการมีชีวิตมักเป็นไปตามอัตวิสัยแห่งตน ตามเหตุปัจจัยของพฤติการณ์ อะไรคือความแปลกแยกนั้น พุทธศาสนิกชน ย่อมแปลความหมายไปตามกฎแห่งกรรม ที่เป็นเงื่อนไขตัวแปรความทุกข์สุข ของผู้คน เปรียบเสมือนความขัดแย้งซึ่งเป็นเงาร่างของความกลมกลืน โดยมิอาจแยกจากกันได้

ศิลปะ อุปมาดั่งชีวิตซึ่งดำเนินไปท่ามกลางประสบการณ์ต่าง ๆ มุมมองและวิธีคิดใหม่ ๆ ผุดขึ้นแทนที่กันและกันอยู่เสมอทุกเวลานาที

ในการเผยแพร่พระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า วิธีการ อุปมาอุปมัย ถูกนำมาใช้เป็นกุศโลบายอันแนบเนียน มาเนิ่นนานแล้วในทางพุทธศิลป จิตรกรใช้ทัศนธาตุและกรรมวิธีทางศิลปะ ขยายผลแห่งอุปมาอุปมัยนั้นสร้างพุทธิปัญญาให้เกิดแก่ผู้ชม

ผลงานศิลปะ **"อุปมาอุปมัย"** จึงเปรียบได้กับกระจกเงาของโลก และชีวิตโดยแท้ ■

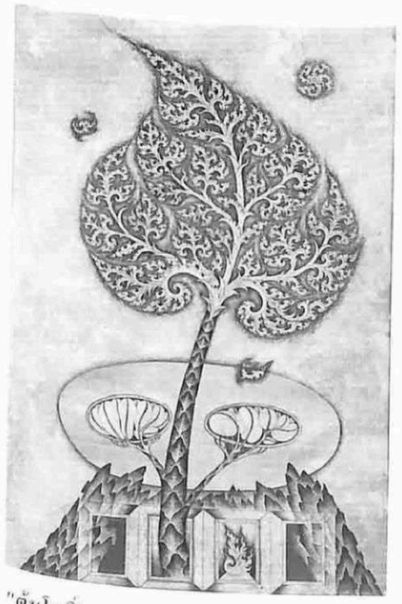

"ต้นโพธิ์"

ศิลปะ อุปมาดั่งชีวิตซึ่งดำเนินไปท่ามกลางประสบการณ์ต่าง ๆ มุมมองและวิธีคิดใหม่ ๆ ผุดขึ้นแทนที่กันและกันอยู่เสมอ ทุกเวลานาที

1983 - 2002

ดวงตาเห็นธรรม 2526
Eyes in The Sky 1983
100 x 120 CM.Tempera on Sa-paper

Rama IX Art Museum Foundation

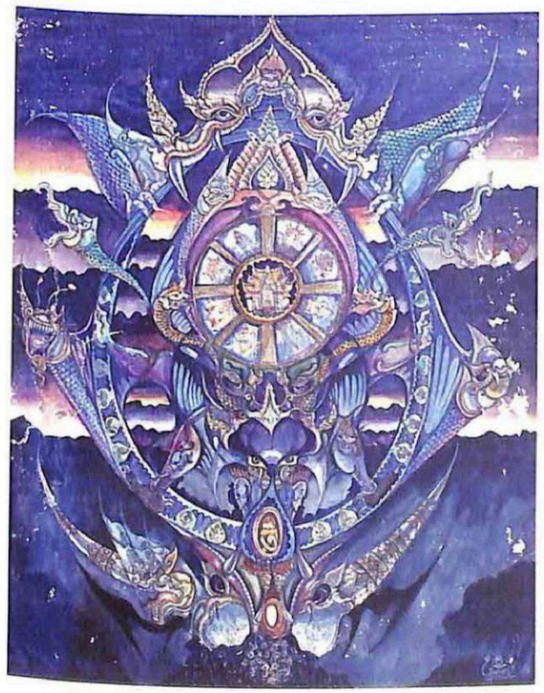

มรรค์มีองค์ 8 ธรรมะในใบเสมา 2527
Eight Good Deeds. Dharma in Bai Sema 1984
60 x 80 CM. Water Colour Tempera on Paper

มรรค์มีองค์ 8 ธรรมะในใบเสมา 2527
Eight Good Deeds. Dharma in Bai Sema 1984
50 x 80 CM. Pen & Water Colour on Paper

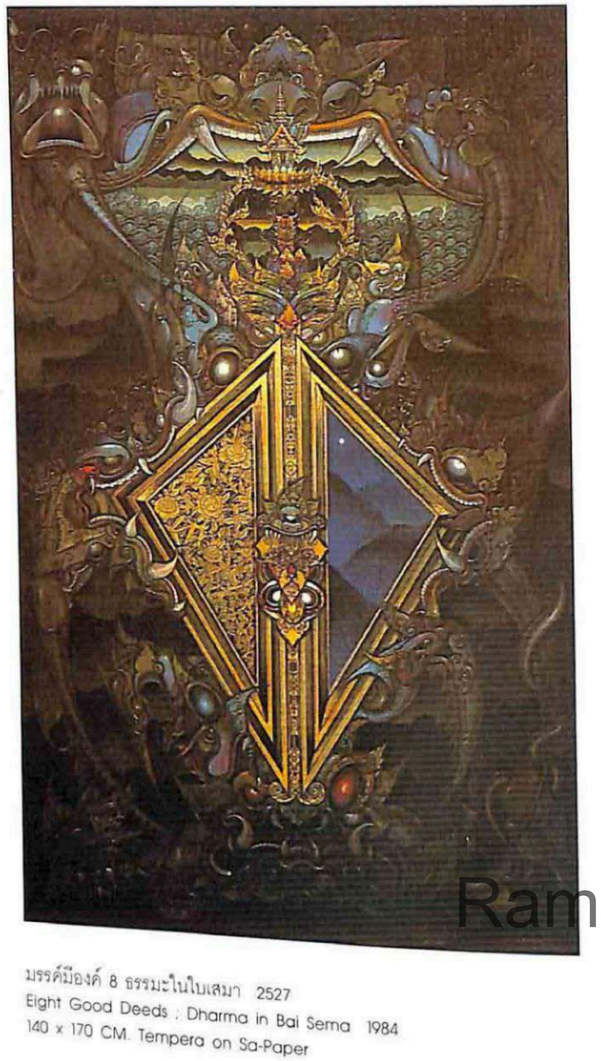

มรรคีมีองค์ 8 ธรรมะในใบเสมา 2527
Eight Good Deeds : Dharma in Bai Sema 1984
140 x 170 CM. Tempera on Sa-Paper

มรรคีมีองค์ 8 ธรรมะในใบเสมา 2527
Eight Good Deeds : Dharma in Bai Sema 1984
224 x 115 CM. Tempera on Sa-Paper

ธรรมะในใบเสมา 2528
Dharma in Bai Sema 1985
100 x 120 CM. Tempera on Sa-Paper

ทไวไลท์โซน 2528
Twilight Zone 1985
100 x 130 CM. Tempera on Sa-Paper

Rama IX Art Museum Foundation

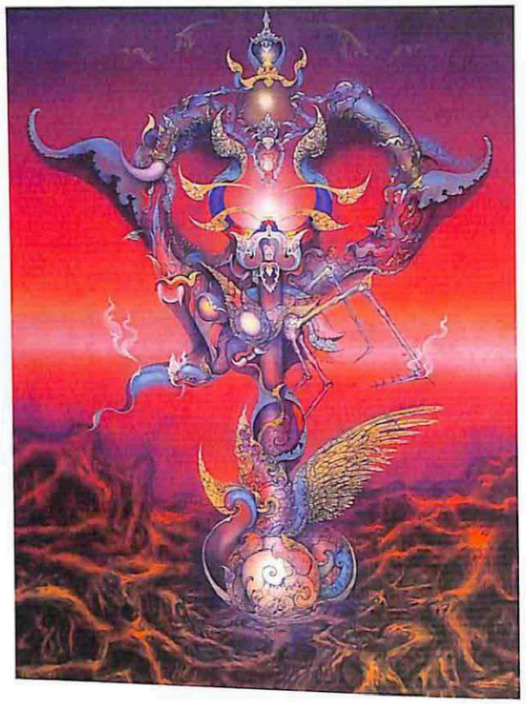

จุติ 2529
Rebirth 1986
135 x 100 CM. Tempera on Sa-Paper

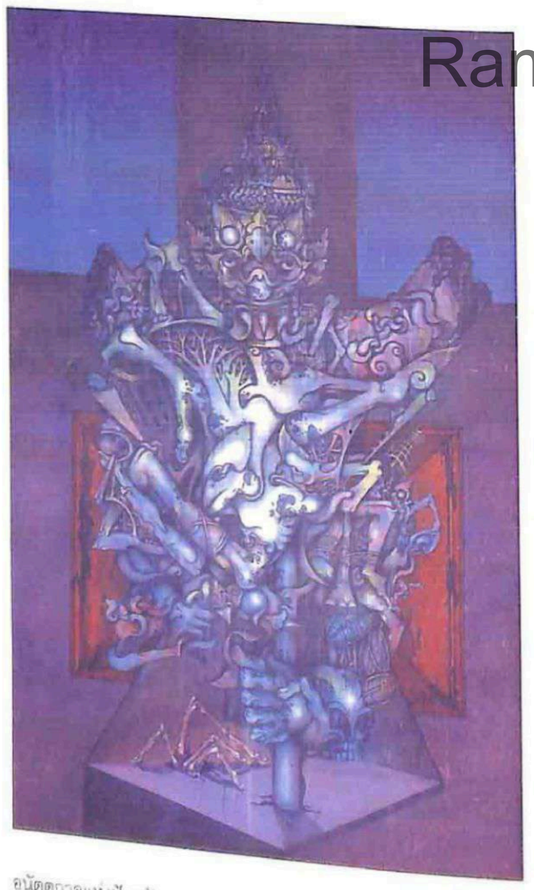

อนัตตกาลแห่งปัจจุบัน 2529
Twilight Zone 1986
130 x 100 CM. Tempera on Sa-Paper

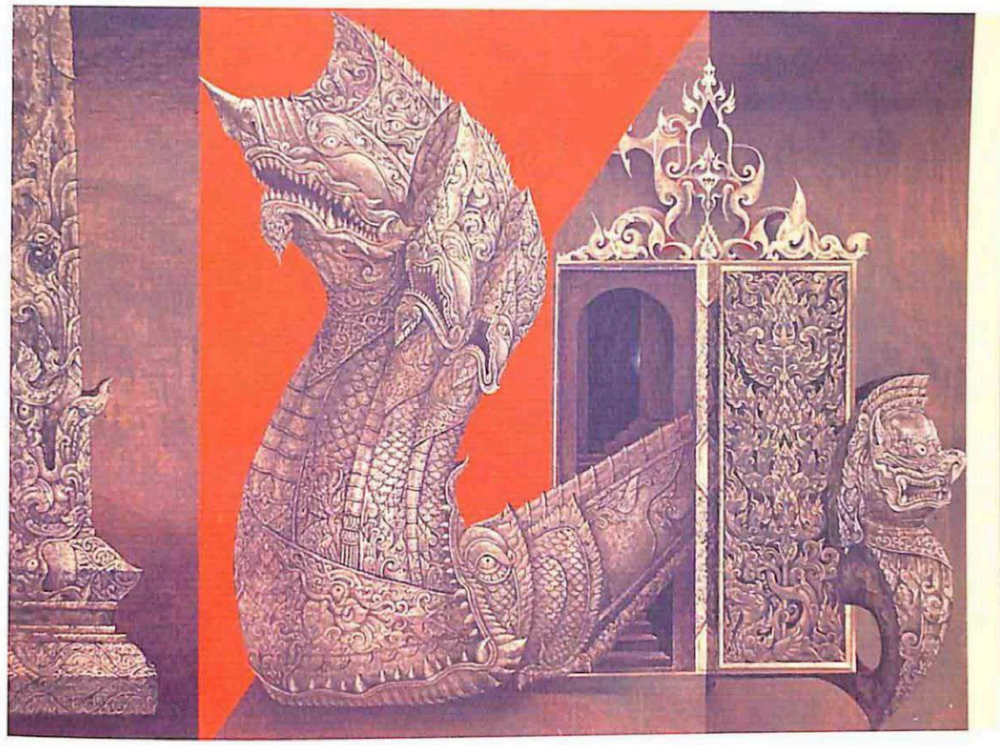

อนัตตกาลแห่งปัจจุบัน 1 2530
Twilight Zone 1 1987
100 x 130 CM. Acrylic on paper

อนัตตกาลแห่งปัจจุบัน 2 2530
Twilight Zone 2 1987
100 x 130 CM. Acrylic on paper

Rama IX Art Museum Foundation